

Meldcode OGMF

DEF GMR-MR 221124

Onderwijsgroep
Midden-Friesland

Het College van Bestuur van Onderwijsgroep Midden – Friesland besluit tot vaststelling van de onderstaande Meldcode.

Inhoud

Inleiding	4
DEEL I Algemene Bepalingen	5
1. Begrippenlijst	5
2. Algemene meldnormen	6
3. Verantwoordelijkheden van OGMF	6
4. Reikwijdte	6
5. Contactgegevens Veilig Thuis en Spoed4Jeugd	7
6. Verwijsindex Risicjongeren (VIR)	7
7. Toepasselijke wettelijke bepalingen	8
8. Rechten van ouders	8
DEEL II Stappenplan en Afwegingskader	9
Schema Stappenplan	9
Stap 1 In kaart brengen van signalen	10
Stap 2 Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen Veilig Thuis	11
Stap 3 Gesprek met de leerling en/of de ouders	12
Stap 4 Weeg aard en ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling	13
Stap 5 Beslissen	15
Evaluatie en nazorg	16
DEEL III Bijlagen	17
Bijlage A Definities behorend bij huiselijk geweld en kindermishandeling	17
Bijlage B Verschil Advies en melding	19
Bijlage C Signalenlijst van huiselijk geweld en kindermishandeling	20
Bijlage D Adviezen LKC over informatieverstrekking aan Veilig Thuis	23
Bijlage E Relevante websites	24

Inleiding

Sinds 2013 is de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van kracht. Professionals uit de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie signaleren deze vormen van geweld. In 2019 is de meldcode gewijzigd. Het is nu een professionele norm om melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid.

Het is van belang dat situaties van acute en/of structurele onveiligheid altijd bij Veilig Thuis gemeld worden. Op deze wijze kan Veilig Thuis signalen over een langere periode van tijd en vanuit verschillende bronnen bij elkaar brengen om zo toereikende hulp in te zetten om structurele patronen van geweld te doorbreken. Een gebeurtenis van huiselijk geweld en/of kindermishandeling is vrijwel nooit een incident dat op zichzelf staat.

De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (hierna: meldcode) omvat een afwegingskader dat de medewerker helpt bij het wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij het beslissen. Zo mag worden verwacht dat de medewerker bijdraagt aan een effectieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

De meldcode gaat over alle vormen van mishandeling, ook psychische en lichamelijke verwaarlozing, seksueel geweld en misbruik, eer gerelateerd geweld, genitale verminking en ouderenmishandeling. Bij de signalering gaat het om zowel slachtoffers en getuigen, als om vermoedelijke daders.

De meldcode geldt ook voor professionals in het voortgezet (speciaal) onderwijs. In het kader van de toezichthoudende taak bevraagt de Onderwijsinspectie scholen op drie punten om te bepalen of zij voldoen aan hun plicht met betrekking tot de meldcode. De Inspectie controleert op de aanwezigheid van een (in de eigen ondersteuningsroute geïntegreerde) meldcode. De Inspectie controleert verder of de randvoorwaarden voor hulp en melding aanwezig zijn en of de meldcode in de praktijk wordt toegepast.

Deze Meldcode is gebaseerd op het *Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*¹ en het *Afwegingskader meldcode onderwijs en leerplicht*². In deze Meldcode is het wettelijk verplichte stappenplan van de meldcode en het bijbehorende afwegingskader uitgewerkt voor OGMF. Het College van Bestuur van OGMF heeft deze Meldcode vastgesteld zodat de medewerkers die binnen de stichting werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. Tevens is in deze Meldcode vastgelegd op welke wijze de stichting haar medewerkers bij deze stappen ondersteunt.

¹ Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, versie van 2016.

² Afwegingskader meldcode Onderwijs en Leerplicht, gepresenteerd in juli 2018.

DEEL I Algemene Bepalingen

1. Begrippenlijst

Bevoegd gezag:	Onderwijsgroep Midden-Friesland, vertegenwoordigd door het College van Bestuur;
College van Bestuur (CvB):	Het College van Bestuur van OGMF;
Ondersteuningscoördinator:	Intern verantwoordelijke voor de aansturing en coördinatie van leerlingondersteuning, deskundig op het gebied van huiselijk geweld of kindermishandeling binnen OGMF;
Schoolleider:	Degene bij wie onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag de onderwijskundige, organisatorische en huishoudelijke leiding van de school berust;
Leerling:	Het kind dat is ingeschreven als leerling op de school;
Medewerkers:	Iedereen met een benoeming bij de stichting of die te werk gesteld zijn bij de stichting;
Meldcode:	De meldcode in de zin van het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling;
Melding:	Melding aan Veilig Thuis van huiselijk geweld of kindermishandeling of van een vermoeden daarvan;
Ondersteuningsadviesteam:	(OT) Team van interne deskundigen op het gebied van orthodidactische en psychosociale ontwikkeling van leerlingen.
Meldcode OGMF:	Deze meldcode, te weten de Meldcode OGMF;
Slachtoffer:	Vermoedelijk slachtoffer of getuige van huiselijk geweld of kindermishandeling met wie de medewerker beroepsmatig in contact staat;
Veilig Thuis:	Veilig Thuis-organisatie als bedoeld in artikel 4.1.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

2. Algemene meldnormen

Het doen van een melding bij Veilig Thuis van mogelijk huiselijk geweld of mogelijke kindermishandeling is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:

Meldnorm A: In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.

Meldnorm B: In alle andere gevallen waarin een deskundige medewerker meent dat deze, gelet op diens competenties, verantwoordelijkheden en professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Meldnorm C: In de gevallen dat een deskundige medewerker die hulp biedt of organiseert om leerlingen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

3. Verantwoordelijkheden van OGMF

Het bevoegd gezag van OGMF draagt zorg voor het volgende:

1. Er is binnen de organisatie een meldcode beschikbaar die voldoet aan de eisen van de wet, te weten deze Meldcode.
2. Er wordt binnen de organisatie voortdurend bekendheid gegeven aan het doel en de inhoud van deze Meldcode.
3. Regelmatig worden trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aangeboden, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van deze Meldcode.
4. De Meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers en sluit aan op de werkprocessen binnen de organisatie.
5. Er zijn voldoende deskundige medewerkers beschikbaar die de medewerkers kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de Meldcode.
6. De werking van de Meldcode wordt regelmatig geëvalueerd en zo nodig worden acties in gang gezet om de kennis over en het gebruik van de Meldcode te bevorderen.

4. Reikwijdte Meldcode

Bij de volgende signalen is dit Meldcode niet van toepassing:

- a. Signalen van geweld door een medewerker tegen een leerling. Gaan de signalen over (mogelijk) geweld gepleegd door een medewerker ten opzichte van een leerling, dan wordt gehandeld conform de Gedragscode.
- b. Signalen van geweld tussen leerlingen onderling. Gaan de signalen over (mogelijk) geweld gepleegd tussen leerlingen onderling, dan wordt gehandeld conform de Gedragscode.

5. Contactgegevens Veilig Thuis en Spoed4Jeugd

Veilig Thuis

Het landelijke (kosteloze) telefoonnummer van Veilig Thuis is 0800-2000. Medewerkers van OGMF dienen voor het inwinnen van advies of het doen van een melding contact op te nemen met een lokale vestiging van Veilig Thuis in de buurt. De contactgegevens van een lokale Veilig Thuis zijn te raadplegen via de website veiligthuis.nl. Op de website van Veilig Thuis is een Handelingsprotocol gepubliceerd waarin het werkproces zoals dat door Veilig Thuis wordt gehanteerd, is uitgewerkt.

Spoed4Jeugd

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld kunnen kinderen, jongeren en hun ouders en/of verzorgers bellen met Spoed4Jeugd. Ook verwijzers, scholen, CJG's of andere betrokkenen kunnen in een spoedeisende situatie contact opnemen. Een professionele hulpverlener zal vervolgens met de beller inschatten wat er aan de hand is, zodat zo snel mogelijk de hulp ingeschakeld kan worden die noodzakelijk is.

Als u onderstaande checklist kunt afvinken gaat het inderdaad om een acute spoedeisende situatie die bij Spoed4Jeugd gemeld kan worden:

- het gaat om een kind of jongere tot achttien jaar, ongeacht IQ of andere beperking;
- het kind of de jongere heeft psychische, opvoedings- of gedragsproblemen;
- de problematiek is zo ernstig dat het een gevaar oplevert voor de psychische of lichamelijke gezondheid van het kind, de jongere of de omgeving;
- het kind of de jongere is nog niet in zorg bij een tweedelijns zorgaanbieder.

6. Verwijsindex Risicjongeren (VIR)

In het geval van (een vermoeden van) kindermishandeling dient - naast het volgen van het stappenplan en het afwegingkader in het kader van een melding bij Veilig Thuis- te worden overwogen of het nodig is om een melding te doen in de Verwijsindex Risicjongeren (VIR). De Verwijsindex is een digitaal systeem dat risicomeldingen over jongeren (tot 23 jaar) bij elkaar

brengt. Het doel van de Verwijsindex is vroege signalering van risico's die een gezonde en veilige ontwikkeling naar volwassenheid bedreigen, zodat tijdig passende hulp, zorg of bijsturing kan worden gegeven. Beide acties –melding veilig Thuis en melding in de Verwijsindex - kunnen bij vermoedens van kindermishandeling aan de orde zijn omdat ze elkaar ondersteunen. Het melden van een jongere in de Verwijsindex gaat via de website multisignaal.nl.

7. Toepasselijke wettelijke bepalingen

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Artikel 5.2.6 van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (Wmo) bepaalt dat een school informatie aan Veilig Thuis mag geven om de kindermishandeling te laten stoppen of een redelijk vermoeden van kindermishandeling te laten onderzoeken.

Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De onderwijswetten bepalen dat scholen een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling moeten opstellen. In het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling staat uit welke elementen een meldcode in ieder geval bestaat. In de meldcode staat welke stappen een school moet zetten als zij huiselijk geweld of kindermishandeling vermoedt of signaleert.

8. Rechten van ouders

Ouders die een klacht hebben over een melding door de school aan Veilig Thuis of over de informatieverstrekking aan Veilig Thuis kunnen hierover een klacht indienen overeenkomstig de Klachtenregeling van OGMF. Zie ook Bijlage C.

DEEL II Stappenplan en Afwegingskader

Schema Stappenplan

Stap 1

In kaart brengen signalen

Stap 2

Collegiale consultatie en eventueel
(anonieme) consultatie Veilig Thuis

Stap 3

Gesprek met ouders/verzorgers/kind

Stap 4

Wegen:

Vijf vragen (vermoeden) geweld of
kinder mishandeling

Stap 5

Beslissen:

- I. Melden bij Veilig Thuis
- II. én/of hulpverleners

Stap 1 In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Maak dus een logboek van de acties die je hebt ondernomen met data, tijden, welke personen, etc. Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie. Beschrijf signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht. Plaats deze informatie in het zorgvierkant van het leerlingvolgsysteem en klik het vinkje vertrouwelijk aan.

Iedere medewerker binnen de school is functioneel verantwoordelijk voor signalen en het benoemen en vermelden van signalen bij de coach/mentor en/of ondersteuningscoördinator en/of teamleider.

De leerlingbespreking is een gelegenheid om signalen te delen, echter maak altijd de afweging of er gewacht kan worden tot dat moment.

Signalen van docenten en mentoren.	Verbinden met informatie uit de overdracht voorafgaande school en/of intake. Een signaal kan naar een diversiteit van problematiek verwijzen. Voorliggend is dan een gesprek met de ouders over de zorgen en met de schoolleider en/of ondersteuningscoördinator over eventuele vervolgstappen.	Gesprek met ouders. Leerlingbespreking. Ondersteuningsadvies-team.
Signaal wijst op kindermishandeling en/of huiselijk geweld.	Er kunnen gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de leerling risico's loopt bij het ter sprake brengen van de zorg bij de ouders. Dit is vooral aan de orde als er door de leerling rechtstreeks met de mentor of andere medewerker is gesproken over een dreigende thuissituatie.	Ga direct over naar stap 2.

Stap 2 Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen Veilig Thuis

Besprek de signalen met de schoolleider en/of ondersteuningscoördinator en meld het bij de mentor. De ondersteuningscoördinator is de spilfunctionaris in dit overleg.

Bij afgebakende problematiek met een logische vervolgstap wordt de leerling besproken in het ondersteuningsadviesteam (OT) of, indien externe deskundigheid gewenst is, in een multidisciplinair overleg (MDO). Is er vrees dat het vragen van toestemming aan de ouders om de leerling te mogen bespreken in het MDO, al dan niet met de ouder en leerling erbij, nadelig is voor de leerling, dan wordt Veilig Thuis geconsulteerd.

Degene die de eerste signalen heeft gemeld bij de mentor wordt op de hoogte gehouden van het vervolg door de mentor. De ondersteuningscoördinator monitort het proces al dan niet in overleg met de schoolleider. Is de ondersteuningscoördinator niet te bereiken, neem dan contact op met de schoolleider.

Signaal wijst op kindermishandeling en/of huiselijk geweld.	Interne collegiale consultatie.	Ondersteuningscoördinator, schoolleider.
Er is sprake van afgebakende problematiek met een logische vervolgstap.	Afhankelijk van de problematiek kan de leerling besproken worden in een breder verband al dan niet met externe deskundigen.	Ondersteuningsadviesteam. MDO.
Er is vrees voor de reactie van de ouders in relatie tot de leerling.	De school kan de situatie anoniem bespreken zonder direct tot melding over te gaan.	Neem anoniem contact op met Veilig Thuis.

Stap 3 Gesprek met de leerling en/of de ouders

De zorgen over de veiligheid worden besproken met de betrokkenen (leerling en/of ouders). Daarbij wordt het volgende in acht genomen:

1. Maak bij de verslaglegging onderscheid bij het beschrijven tussen feiten en meningen en het vastleggen van concrete dossiernotities zonder speculatieve formuleringen.
2. Reageer begripvol op omstandigheden of persoonlijke factoren van betrokkenen en sta open voor verschillende verklaringsmogelijkheden van hetgeen er is waargenomen.

Vaak is onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren over de signalen, te vragen naar de thuissituatie en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van hun kind, zijn zorgen te verduidelijken, te ontkrachten of te bekrachtigen. Een gesprek met de ouders kan bij een goed verloop, eventueel in samenwerking met een specifieke deskundige (schoolmaatschappelijk werker of jeugdverpleegkundige), direct leiden tot het inzetten van de juiste hulp.

Er volgt GEEN gesprek met ouders als de betrokkenheid van ouders tot een onveilige situatie kan leiden voor de leerling of medewerker.

<p>Bespreken van de signalen met leerling en/of ouders.</p>	<p>Indien er geen reden is dat het betrekken van de ouders tot een onveilige situatie leidt wordt het gesprek met de leerling en/of ouders bij voorkeur met aanwezigheid van een externe deskundige gevoerd.</p>	<p>Regie ligt bij de ondersteuningscoördinator. De schoolmaatschappelijk werker of jeugdverpleegkundige sluit aan.</p>
---	--	--

Stap 4 Weeg aard en ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

De beroepskracht gaat de in de vorige stappen zorgvuldig verzamelde informatie wegen. Deze stap heeft als doel dat de beroepskracht het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling inschat, evenals de *aard* en *ernst* hiervan. Dit is complex. Richtlijnen hierin voor een zorgvuldige afweging hiervan zijn:

1. Feiten dienen gescheiden te worden van meningen.
2. Er is een risico/veiligheidsafweging gedaan.
3. Er is breed overlegd met externe deskundigen zoals de schoolmaatschappelijk werker, jeugdverpleegkundige.
4. Er is bij twijfel advies ingewonnen bij Veilig Thuis (anoniem indien mogelijk).

Binnen OGMF wordt deze stap besproken in het ondersteuningsadviesteam (OT). Hierbij kan een beroep worden gedaan op aan school verbonden externe deskundigen.

Zie de vijf stappen van het Afwegingskader op de volgende pagina.

Zie ook: [Afwegingskader meldcode onderwijs en leerplicht](#)

De vijf vragen van het Afwegingskader

Afweging 1: Vermoeden wegen

De stappen 1 t/m 3 van de Meldcode zijn doorlopen.

- A:** Op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten.
- B:** Er is een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bevoegd gezag van OGMF is op de hoogte. Ga verder naar afweging 2.

Afweging 2: Veiligheid

Schat OGMF (ondersteuning coördinator en bevoegd gezag) op basis van de stap 1 tot en met stap 3 van de Meldcode in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid?

- NEE:** Ga verder naar afweging 3.
- JA:** Melden (telefonisch, eventueel anoniem) bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

Afweging 3: Hulp bieden

Is OGMF of een ketenpartner in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

- NEE:** Melden bij Veilig Thuis, binnen 5 werkdagen wordt een besluit teruggekoppeld naar de melder.
- JA:** Verder met afweging 4.

Afweging 4: Aanvaarding hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

- NEE:** Melden bij Veilig Thuis.
- JA:** Hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

Afweging 5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

- NEE:** Melden bij Veilig Thuis.
- JA:** Hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen.

Stap 5 Beslissen

1. Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van:

- acute onveiligheid;
- structurele onveiligheid.

2. Is hulpverlening of hulp organiseren (ook) mogelijk?

Hulp verlenen is mogelijk als:

- de professional in staat is om effectieve/passende hulp te bieden of te organiseren;
- de betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp;
- de hulp leidt tot duurzame veiligheid.

3. Indien hulp op basis van één van deze punten niet mogelijk is, is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk.

Evaluatie en nazorg

De verantwoordelijkheid OGMF en aanzien van kindermishandeling en huiselijk geweld houdt niet op bij het doen van een melding of het doorverwijzen naar hulp. OGMF is er mede verantwoordelijk voor dat het (mogelijke) slachtoffer van kindermishandeling of huiselijk geweld ook daadwerkelijk de hulp krijgt die nodig is. Hierna volgen een aantal mogelijke scenario's voor wat betreft het vervolg met daarbij de bijbehorende aanpak.

Er blijven zorgen bestaan, ondanks aangeboden hulp:

Zijn de ouders en de leerling doorverwezen naar een hulpverlenende instantie, intern of extern, dan is het van belang om de leerling te blijven volgen. Wanneer de zorgen blijven bestaan of wanneer er zich opnieuw signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling voordoen, dan dienen de stappen van de Meldcode opnieuw doorlopen te worden met mogelijk tot gevolg dat alsnog een melding bij Veilig Thuis dient te worden gedaan.

Er blijven zorgen bestaan, óók na een melding bij Veilig Thuis:

Ook nadat OGMF een melding heeft gedaan bij Veilig Thuis, wordt de leerling en het gezin gevolgd. Wanneer de zorgen blijven bestaan of wanneer er zich opnieuw signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, dan dienen de stappen van de Meldcode opnieuw doorlopen te worden met mogelijk het doen van een (tweede) melding bij Veilig Thuis tot gevolg.

Aangeboden hulp wordt geweigerd:

Wanneer ouders of cliënt(en) hulp weigeren en er is een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld dan wordt er direct een melding bij Veilig Thuis gedaan.

De leerling / het gezin verhuist naar een andere woonplaats:

Indien een leerling/gezin verhuist waarvan bekend is dat met betrekking tot die leerling/dat gezin een melding is gedaan bij Veilig Thuis, dan dient te worden gecheckt of Veilig Thuis op de hoogte is van de verhuizing en of de verantwoordelijkheid voor de melding is overgedragen aan Veilig Thuis in de nieuwe regio waarnaartoe verhuisd is. Bij verhuizing van een leerling/gezin waarover vermoedens bestaan van huiselijk geweld en/of kindermishandeling maar waarbij geen melding is gedaan bij Veilig Thuis, dan contact te worden opgenomen met Veilig Thuis van de betreffende regio waarnaartoe verhuisd is.

DEEL III Bijlagen

Bijlage A Definities behorend bij huiselijk geweld en kindermishandeling

Huiselijk geweld: Lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer. Daaronder worden ook begrepen ouderenmishandeling, geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eer gerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de echtgenoot of voormalig echtgenoot, of (ex-) partner, mantelzorgers.

Kindermishandeling: Elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eer gerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten.

Acute onveiligheid: Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig. Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een medewerker allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.

Structurele onveiligheid: Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid in de toekomst. Een voorbeeld van structurele onveiligheid is als minderjarigen opgroeien bij ouders die kampen met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden.

Disclosure: Minderjarige slachtoffers die uit zichzelf een medewerker om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Als een slachtoffer uit zichzelf een medewerker om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen

kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de medewerker, Veilig Thuis en eventueel het slachtoffer. Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.

Bijlage B Verschil advies en melding

Advies

Bij iedere stap van de meldcode geldt dat er altijd contact op kan worden genomen met het Veilig thuis; deze laatste maakt deel uit van het Bureau Jeugdzorg. Bij Veilig thuis is veel kennis aanwezig over mogelijke signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De medewerkers kunnen ook adviseren over de te zetten stappen en over het voeren van gesprekken met cliënten over de signalen. Bij het vragen van advies zet Veilig thuis zelf geen stappen in de richting van de cliënt of die van anderen. Het advies is dus uitsluitend gericht tot de adviesvrager. Alle melders van een vermoeden van kindermishandeling worden door Veilig thuis geïnformeerd over wat er met hun informatie is gedaan

Adviesgesprekken vinden plaats op basis van anonieme cliëntgegevens, voor een adviesgesprek hoeft u uw beroepsgeheim dus niet te verbreken.

Melden

Als er bij het volgen van de stappen wordt besloten tot het doen van een melding, neemt Veilig thuis het onderzoek naar het huiselijk geweld of de kindermishandeling over. Veilig thuis houden melders op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek en van de acties die in gang worden gezet.

Bij een melding moeten cliëntgegevens worden verstrekt omdat Veilig thuis anders geen acties in gang kan zetten naar aanleiding van de melding. De melding moet altijd schriftelijk en ondertekend door een leidinggevende worden gedaan.

Bijlage C Signalenlijst van huiselijk geweld en kindermishandeling

Deze lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling bij kinderen in de leeftijd van 12 - 18 jaar. De signalenlijst is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben. Hoe meer van de genoemde signalen het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

Lichamelijk welzijn:

- blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
- te dik
- slecht onderhouden gebit
- regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
- kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
- oververmoeid
- vaak ziek
- ziektes herstellen slecht
- kind is hongerig
- eetstoornissen
- achterblijvende motoriek

Gedrag van het kind:

- timide, depressief
- weinig spontaan
- passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- in zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- labiel
- erg nerveus
- hyperactief
- negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- negatief lichaamsbeeld
- agressief, vernielzucht
- overmatige masturbatie

Tegenover andere kinderen:

- agressief
- speelt weinig met andere kinderen
- vluchtige vriendschappen
- wantrouwend
- niet geliefd bij andere kinderen

Tegenover ouders:

- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders
- agressief

Tegenover andere volwassenen:

- angst om zich uit te kleden
- angst voor lichamelijk onderzoek
- verstijft bij lichamelijk contact
- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- agressief
- overdreven aanhankelijk
- wantrouwend
- vermijdt oogcontact

Overig:

- plotselinge gedragsverandering
- gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- slechte leerprestaties
- rondhangen na school
- taal- en spraakstoornissen
- alcohol- of drugsmisbruik
- weglopen
- crimineel gedrag

Gedrag van de ouder:

- onverschillig over het welzijn van het kind
- laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- troost het kind niet
- geeft aan het niet meer aan te kunnen
- is verslaafd
- is ernstig (psychisch) ziek
- kleedt het kind te warm of te koud aan
- zegt regelmatig afspraken af
- houdt het kind vaak thuis van school
- heeft irreële verwachtingen van het kind
- zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie:

- samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
- sociaal isolement
- alleenstaande ouder
- partnermishandeling
- gezin verhuist regelmatig
- slechte algehele hygiëne

Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijk welzijn:

- verwondingen aan geslachtsorganen
- vaginale infecties en afscheiding jeuk bij vagina of anus
- pijn in bovenbenen
- pijn bij lopen of zitten
- problemen bij plassen, urineweginfecties
- seksueel overdraagbare aandoeningen
- (angst voor) zwangerschap

Gedrag van het kind:

- drukt benen tegen elkaar bij lopen
- afkeer van lichamelijk contact
- maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- veel wisselende seksuele contacten met leeftijdgenoten
- zoekt seksuele toenadering tot volwassenen
- prostitutie

Bron: signalenkaart.nl

Bijlage D Uitgangspunten informatieverstrekking aan Veilig Thuis

- Een school mag advies vragen of een melding doen bij Veilig thuis als er zorgen zijn over de situatie of over het welzijn van een leerling. Langdurig en ongeoorloofd verzuim kan een aanleiding voor zulke zorgen zijn. Het enkele feit dat een school een melding doet is niet klachtwaardig, tenzij het vooraf al duidelijk is dat er geen sprake is van kindermishandeling.
- De Commissie beoordeelt of een zorgmelding aan Veilig Thuis goed is onderbouwd en of de gevolgde procedure zorgvuldig is geweest. Daaronder valt ook de communicatie met de ouders.
- Een school moet handelen volgens het stappenplan in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van de school.
- Voordat een school informatie verstrekt aan Veilig Thuis moet zij een afweging maken of de informatieverstrekking noodzakelijk is en welke informatie moet worden verstrekt.
- Een melding kan ook gebaseerd zijn op vermoedens.
- Als bij een zorgmelding aan Veilig Thuis wordt aangegeven dat geen verdere actie hoeft te worden ondernomen, had de zorgmelding ook niet hoeven plaats te vinden.
- Bij een zorgmelding aan Veilig Thuis moet worden stilgestaan bij de grote impact die een dergelijke melding zou (kunnen) hebben op ouders.
- De school moet bij de informatieverstrekking duidelijk maken of het gaat om feiten, opvattingen of vermoedens.
- Als een school informatie verstrekt moet deze op juistheid kunnen worden gecontroleerd.
- Een school mag meewerken aan een onderzoek door Veilig Thuis, ook als de school zelf geen vermoeden van (gezins)problemen heeft).
- De school mag gevraagd én ongevraagd informatie aan Veilig Thuis verstrekken of een melding doen. Hiervoor is geen toestemming van de ouders nodig. In beginsel moet de school ouders hiervan vooraf op de hoogte stellen. Als de veiligheid van het kind of van een ander in het geding is of er haast geboden is, kan hierop een uitzondering worden gemaakt.

Bron: onderwijsgeschillen.nl

Bijlage E Relevante websites

<https://www.veiligthuisfriesland.nl/>

<https://www.spoed4jeugd.nl/>

<https://www.huiselijkgeweld.nl/>

<https://www.onderwijsgeschillen.nl/>

<https://signalenkaart.nl/>

<https://www.handelingsprotocol.nl/>

<https://multisignaal.nl/>